

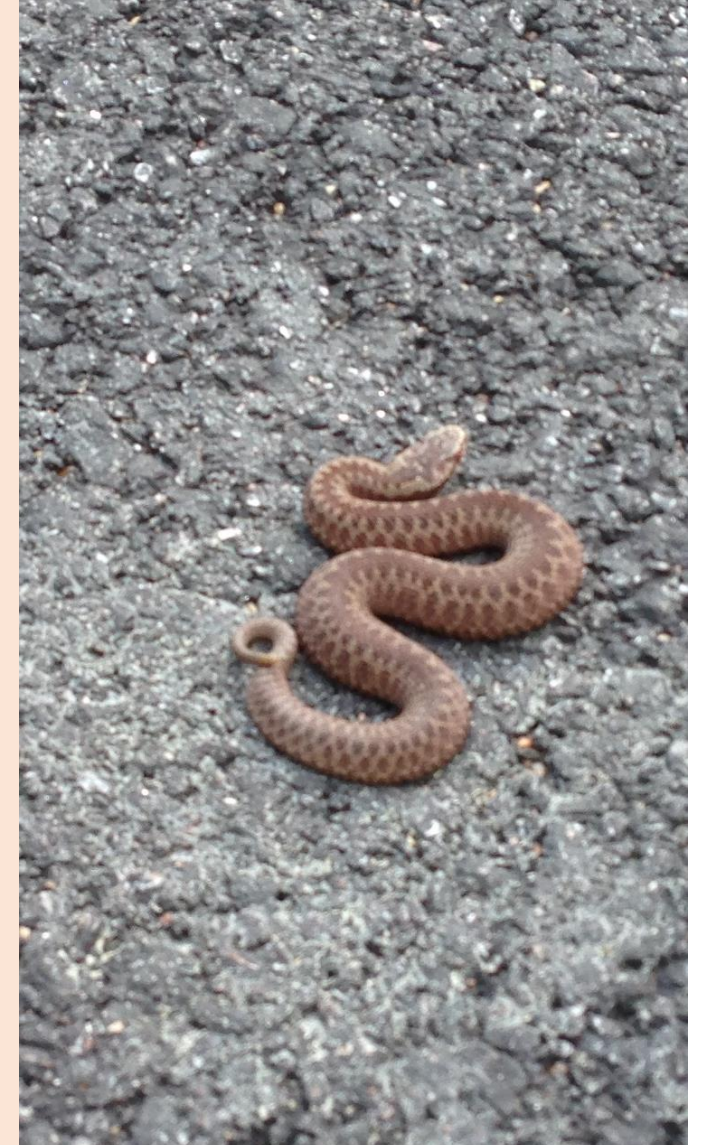
Skydd av arter – vårt gemensamma ansvar

Artskyddsutredningens betänkande
SOU 2021:51

Två huvuduppdrag

- Se över artskyddsförordningen med fridlysningsreglerna samt ersättningsrätt och ansvar för kunskap.
- Förbättra förutsättningarna för arbetet med att förebygga, upptäcka och lagföra artskyddsrelaterad brottslighet.

Fridlysningsreglerna, ersättning och ansvar för kunskap

Säkerställa ett effektivt artskydd

Säkerställa efterlevnaden av EU-rätt och internationella åtaganden

Stärka den privata äganderätten i skogen

Värna äganderätten genom att **stärka rättssäkerheten**

Ta ställning till om en rätt till ersättning bör införas i de fall pågående markanvändning inom berörd del av fastigheten avsevärt försvåras, och i så fall överväga hur den ska utformas.

Analysera och klargör **statens respektive verksamhetsutövarens inklusive fastighetsägarens utredningsansvar** när det gäller frågor om artskydd.

Artskyddsutredningens betänkande SOU 2021:51

Skydd av arter - vårt gemensamma ansvar

Kunskap

Staten: ansvar för övergripande kunskap om arter och deras livsmiljöer.

VU/markägare: Ansvar för kunskap om hur egna verksamheten påverkar

Analys av vilka **data som behöver kompletteras,**

Tydlig och samlad information om samtliga fridlysta arter.

Sammanställa **information om positiva åtgärder.**

Sammanställa **information om effekter** av verksamheter och åtgärder

Råd och riktlinjer för hänsynskrävande livsmiljöer på land och i vatten

Tillgängliggöra samlad **information om begrepp** och dessas innebörd

Utreda SLU Artdatabankens

huvudmannaskap, formella myndighetsroll, funktion och finansiering.

Livsmiljöunderlag var 5:e år efter samråd

Fridlysningsregler

8 kap. **miljöbalken**

Portalparagraf

Tillämpligt i Sveriges ekonomiska zon

Fågeldirektivet/livsmiljödirektivet/nationell fridlysning

Förtydligat **avsiktsrekvisit**

Regeringen föreskriver för vilka arter fridlysningsregler gäller – olika bilagor

Uppdrag till regeringen: **översyn av nationell fridlysning**

Möjlighet att upphäva obsoleta regler

Generella föreskrifter

Oförändrade dispensregler (utom för fåglar)

Dispensansökan hos tillsynsmyndighet (**en myndighet**)

Vid dispens ska **kompensationsåtgärder** alltid övervägas

Regler om **övervakning och rapportering** av oavsiktlig fångst/död

HaV och SJV får i uppdrag att utreda **artskyddets tillämpning inom jordbruk respektive i havs- och vattenmiljöer**

Utreda var regler om att **säkra luftledningar för elöverföring mot risker för fågellivet** ska införas

Ersättning och rättssäkerhet

Ny punkt i 31 kap. 4 § miljöbalken

Nekad dispens förutsättning för ersättning

Ersättning endast för den del med vilken försiktighetsmått/förbud går utöver rimlig allmän hänsyn

Beslut om nekad dispens+ ersättning: anteckning i fastighetsregistret

Naturvårdsavtal är en flexibel skyddsform som bör användas i större utsträckning

Myndighet ska söka träffa uppgörelse med sakägare.

Ny grund för **biotopskyddsområde**

Allmän **proportionalitetsavvägning** i 8 kap. MB

I samband med ersättningstalan mot staten ska **det allmänna som huvudregel ersätta fastighetsägaren eller innehavaren av särskild rätt för rättegångskostnader.**

Tydliggöra **miljöorganisationers klagorätt** i 16:13 MB

Ökade och riktade anslag för tillsyn

Kunskap

Staten: ansvar för övergripande kunskap om arter och deras livsmiljöer.

VU/markägare: Ansvar för kunskap om hur egna verksamheten påverkar

Analys av vilka **data som behöver kompletteras,**

Tydlig och samlad information om samtliga fridlysta arter.

Sammanställa **information om positiva åtgärder.**

Sammanställa **information om effekter** av verksamheter och åtgärder

Råd och riktlinjer för hänsynskrävande livsmiljöer på land och i vatten

Tillgängliggöra samlad **information om begrepp** och dessas innebörd

Utreda SLU Artdatabankens

huvudmannaskap, formella myndighetsroll, funktion och finansiering.

Livsmiljöunderlag var 5:e år efter samråd

Fridlysningsregler

8 kap. **miljöbalken**

Portalparagraf

Tillämpligt i Sveriges ekonomiska zon

Fågeldirektivet/livsmiljödirektivet/nationell fridlysning

Förtydligat **avsiktsrekvisit**

Regeringen föreskriver för vilka arter fridlysningsregler gäller – olika bilagor

Uppdrag till regeringen: **översyn av nationell fridlysning**

Möjlighet att upphäva obsoleta regler

Generella föreskrifter

Oförändrade dispensregler (utom för fåglar)

Dispensansökan hos tillsynsmyndighet (**en myndighet**)

Vid dispens ska **kompensationsåtgärder** alltid övervägas

Regler om **övervakning och rapportering** av oavsiktlig fångst/död

HaV och SJV får i uppdrag att utreda **artskyddets tillämpning inom jordbruk respektive i havs- och vattenmiljöer**

Utreda var regler om att **säkra luftledningar för elöverföring mot risker för fågellivet** ska införas

Ersättning och rättssäkerhet

Ny punkt i 31 kap. 4 § miljöbalken

Nekad dispens förutsättning för ersättning

Ersättning endast för den del med vilken försiktighetsmått/förbud går utöver rimlig allmän hänsyn

Beslut om nekad dispens+ ersättning: anteckning i fastighetsregistret

Naturvårdsavtal är en flexibel skyddsform som bör användas i större utsträckning

Myndighet ska söka träffa uppgörelse med sakägare.

Ny grund för **biotopskyddsområde**

Allmän **proportionalitetsavvägning** i 8 kap. MB

I samband med ersättningstalan mot staten ska **det allmänna som huvudregel ersätta fastighetsägaren eller innehavaren av särskild rätt för rättegångskostnader.**

Tydliggöra **miljöorganisationers klagorätt** i 16:13 MB

Ökade och riktade anslag för tillsyn

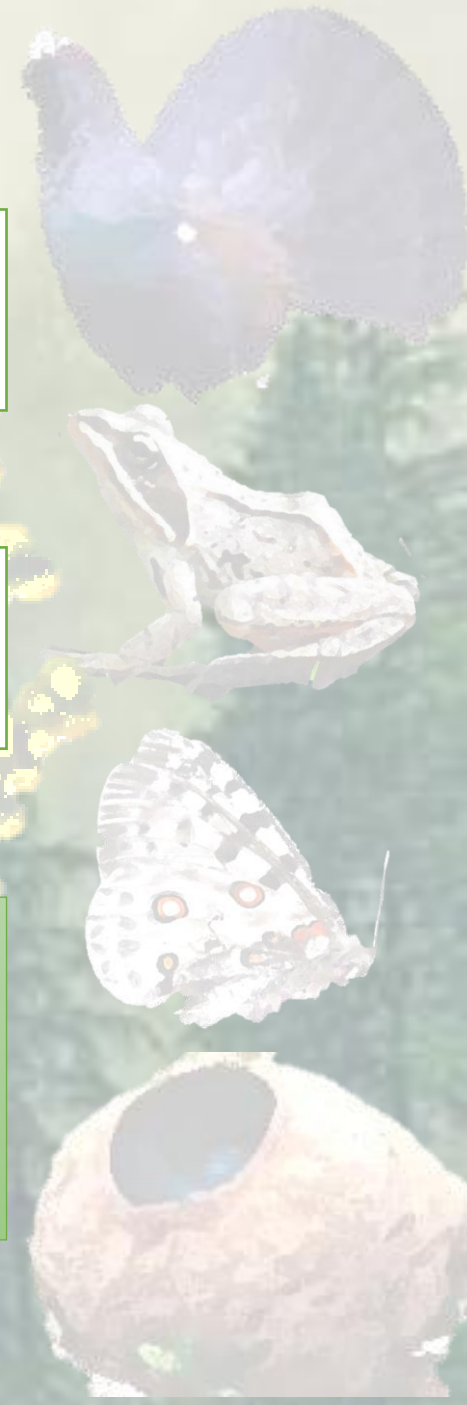
Ansvar för kunskap

2 kap MB, inklusive kunskapskravet (MB 2:2) och beviskravet (MB2:1) gäller alla i den mån en åtgärd inte är av försumbar betydelse i det enskilda fallet

Miljöbalken gäller parallellt med skogsvårdslagen

Det är verksamhetsutövaren eller den som vidtar en åtgärd som har ansvar för att ta fram den kunskap och det underlag som behövs (MB)!

Även om markägaren anlitar någon annan för att utföra arbetet; markägaren är verksamhetsutövare.

Ansvar för kunskap

Information hos myndigheter

Det är verksamhetsutövaren eller den som vidtar en åtgärd som har ansvar för att ta fram den kunskap och det underlag som behövs (MB)!

Ansvar för kunskap

Information hos myndigheter

Verksamhetsutövaren eller den som vidtar åtgärden har att bekosta undersökningar och underlag för att utröna hur den egna verksamheten påverkar miljön.

Det är verksamhetsutövaren eller den som vidtar en åtgärd som har ansvar för att ta fram den kunskap och det underlag som behövs (MB)!

Ansvar för kunskap

Information hos myndigheter

Verksamhetsutövaren eller den som vidtar åtgärden har att bekosta undersökningar och underlag för att utröna hur den egna verksamheten påverkar miljön.

Vid behov förtydliga vad som krävs för att ett kunskapsunderlag ska vara tillräckligt i ett enskilt ärende.

Det är verksamhetsutövaren eller den som vidtar en åtgärd som har ansvar för att ta fram den kunskap och det underlag som behövs (MB)!

Ansvar för kunskap

Information hos myndigheter

Verksamhetsutövaren eller den som vidtar åtgärden har att bekosta undersökningar och underlag för att utröna hur den egna verksamheten påverkar miljön.

Vid behov förtydliga vad som krävs för att ett kunskapsunderlag ska vara tillräckligt i ett enskilt ärende.

Det är verksamhetsutövaren eller den som vidtar en åtgärd som har ansvar för att ta fram den kunskap och det underlag som behövs (MB)!

Placeringen av kunskapsansvaret följer av nu gällande lagstiftning!

Kunskap

Staten: ansvar för övergripande kunskap om arter och deras livsmiljöer.

VU/markägare: Ansvar för kunskap om hur egna verksamheten påverkar

Analys av vilka **data som behöver kompletteras,**

Tydlig och samlad information om samtliga fridlysta arter.

Sammanställa **information om positiva åtgärder.**

Sammanställa **information om effekter** av verksamheter och åtgärder

Råd och riktlinjer för hänsynskrävande livsmiljöer på land och i vatten

Tillgängliggöra samlad **information om begrepp** och dessas innebörd

Utreda SLU Artdatabankens huvudmannaskap, formella myndighetsroll, funktion och finansiering.

Livsmiljöunderlag vart 5:e år efter samråd

Ansvar för kunskap

Information hos myndigheter

- Enklare tillgång till befintlig information

Det är verksamhetsutövaren eller den som vidtar en åtgärd som har ansvar för att ta fram den kunskap och det underlag som behövs (MB)!

Kunskap

Staten: ansvar för övergripande kunskap om arter och deras livsmiljöer.

VU/markägare: Ansvar för kunskap om hur egna verksamheten påverkar

Analys av vilka **data som behöver kompletteras,**

Tydlig och samlad information om samtliga fridlysta arter.

Sammanställa **information om positiva åtgärder.**

Sammanställa **information om effekter** av verksamheter och åtgärder

Råd och riktlinjer för hänsynskrävande livsmiljöer på land och i vatten

Tillgängliggöra samlad **information om begrepp** och dessas innebörd

Utreda SLU Artdatabankens huvudmannaskap, formella myndighetsroll, funktion och finansiering.

Livsmiljöunderlag vart 5:e år efter samråd

Ansvar för kunskap

Information hos myndigheter

- Enklare tillgång till befintlig informa

Livsmiljöunderlag för länet

Det är verksamhetsutövaren eller den som vidtar en åtgärd som har ansvar för att ta fram den kunskap och det underlag som behövs (MB)!

Kunskap

Staten: ansvar för övergripande kunskap om arter och deras livsmiljöer.

VU/markägare: Ansvar för kunskap om hur egna verksamheten påverkar

Analys av vilka **data som behöver kompletteras,**

Tydlig och samlad information om samtliga fridlysta arter.

Sammanställa **information om positiva åtgärder.**

Sammanställa **information om effekter** av verksamheter och åtgärder

Råd och riktlinjer för hänsynskrävande livsmiljöer på land och i vatten

Tillgängliggöra samlad **information om begrepp** och dessas innebörd

Utreda SLU Artdatabankens huvudmannaskap, formella myndighetsroll, funktion och finansiering.

Livsmiljöunderlag vart 5:e år efter samråd

Ansvar för kunskap

Information hos myndigheter

- Enklare tillgång till befintlig informa

Livsmiljöunderlag för länet

Det är verksamhetsutövaren eller den som vidtar en åtgärd som har ansvar för att ta fram den kunskap och det underlag som behövs (MB)!

Fridlysningsregler

8 kap. miljöbalken ←

Portalparagraf

Tillämpligt i Sveriges ekonomiska zon

Fågeldirektivet/livsmiljödirektivet/nationell fridlysning

Förtydligat avsiktsrekvisit

Regeringen föreskriver för vilka arter fridlysningsregler gäller – olika bilagor

Uppdrag till regeringen: översyn av nationell fridlysning

Möjlighet att upphäva obsoleta regler

Generella föreskrifter

Oförändrade dispensregler (utom för fåglar)

Dispens söks hos tillsynsmyndigheten

Vid dispens ska kompensationsåtgärder alltid övervägas

Regler om övervakning och rapportering av oavsiktlig fångst/död

HaV och SJV får i uppdrag att utreda artskyddets tillämpning inom jordbruk respektive i havs- och vattenmiljöer

Utreda var regler om att säkra luftledningar för elöverföring mot risker för fågellivet ska införas

Fridlysningsregler

8 kap. miljöbalken

Portalparagraf

Tillämpligt i Sveriges ekonomiska zon

Fågeldirektivet/livsmiljödirektivet/nationell fridlysning ←

Förtydligat avsiktsrekvisit

Regeringen föreskriver för vilka arter fridlysningsregler gäller – olika bilagor

Uppdrag till regeringen: översyn av nationell fridlysning

Möjlighet att upphäva obsoleta regler

Generella föreskrifter

Oförändrade dispensregler (utom för fåglar)

Dispens söks hos tillsynsmyndigheten

Vid dispens ska kompensationsåtgärder alltid övervägas

Regler om övervakning och rapportering av oavsiktlig fångst/död

HaV och SJV får i uppdrag att utreda artskyddets tillämpning inom jordbruk respektive i havs- och vattenmiljöer

Utreda var regler om att säkra luftledningar för elöverföring mot risker för fågellivet ska införas

Fridlysningsregler

8 kap. miljöbalken

Portalparagraf

Tillämpligt i Sveriges ekonomiska zon

Fågeldirektivet/livsmiljödirektivet/nationell fridlysning

Förtydligat avsiktsrekvisit

Regeringen föreskriver för vilka arter fridlysningsregler gäller – olika bilagor

Uppdrag till regeringen: översyn av nationell fridlysning

Möjlighet att upphäva obsoleta regler

Generella föreskrifter ←

Oförändrade dispensregler (utom för fåglar)

Dispens söks hos tillsynsmyndigheten

Vid dispens ska kompensationsåtgärder alltid övervägas

Regler om övervakning och rapportering av oavsiktlig fångst/död

HaV och SJV får i uppdrag att utreda artskyddets tillämpning inom jordbruk respektive i havs- och vattenmiljöer

Utreda var regler om att säkra luftledningar för elöverföring mot risker för fågellivet ska införas

Fridlysningsregler

8 kap. miljöbalken

Portalparagraf

Tillämpligt i Sveriges ekonomiska zon

Fågeldirektivet/livsmiljödirektivet/nationell fridlysning

Förtydligat avsiktsrekvisit

Regeringen föreskriver för vilka arter fridlysningsregler gäller – olika bilagor

Uppdrag till regeringen: översyn av nationell fridlysning

Möjlighet att upphäva obsoleta regler

Generella föreskrifter

Oförändrade dispensregler (utom för fåglar) ←

Dispens söks hos tillsynsmyndigheten

Vid dispens ska kompensationsåtgärder alltid övervägas

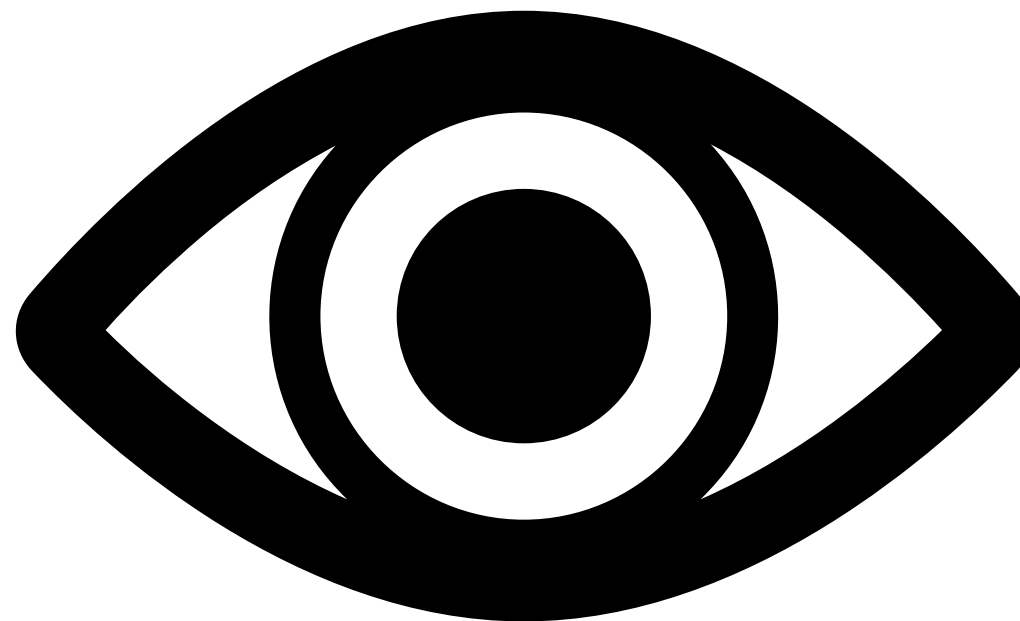
Regler om övervakning och rapportering av oavsiktlig fångst/död

HaV och SJV får i uppdrag att utreda artskyddets tillämpning inom jordbruk respektive i havs- och vattenmiljöer

Utreda var regler om att säkra luftledningar för elöverföring mot risker för fågellivet ska införas

Dispens från
fridlysnings-
bestämmelser söks
hos tillsyns- eller
prövnings-
myndigheten

Artskyddsutredningens betänkande SOU 2021:51

Skydd av arter - vårt gemensamma ansvar

Bestämmelser om ersättning

Stärka den privata äganderätten i skogen

Ta ställning till om en rätt till ersättning bör införas i de fall pågående markanvändning inom berörd del av fastigheten avsevärt försvåras, och i så fall överväga hur den ska utformas.

Frihet under ansvar

Kunskap om egna verksamhetens/åtgärdens påverkan på arterna

Anpassar verksamhet/åtgärd så att fridlysningsregler kan följas.
Fridlysningsregler preciserar allmän hänsyn.

Artskyddsutredningens betänkande SOU 2021:51

Skydd av arter - vårt gemensamma ansvar

Artskyddsutredningens betänkande SOU 2021:51

Frihet under ansvar

Kunskap om egna verksamhetens/åtgärdens påverkan på arterna

Anpassar verksamhet/åtgärd så att fridlysningsregler kan följas.
Fridlysningsregler preciserar allmän hänsyn.

vardagslandskap

Allmän hänsyn och val
av metod som tar
hänsyn till arterna

Skydd av arter - vårt gemensamma ansvar

Artskyddsutredningens betänkande SOU 2021:51

Skydd av arter - vårt gemensamma ansvar

Frihet under ansvar

Kunskap om egna verksamhetens/åtgärdens påverkan på arterna

Anpassar verksamhet/åtgärd så att fridlysningsregler kan följas.
Fridlysningsregler preciserar allmän hänsyn.

vardagslandskap

Allmän hänsyn och val
av metod som tar
hänsyn till arterna

Känslig art, klarar
inte verksamhet,
oavsett metod

Biotopskyddsområde
till skydd för arter

Artskyddsutredningens betänkande SOU 2021:51

Skydd av arter - vårt gemensamma ansvar

Frihet under ansvar

Kunskap om egna verksamhetens/åtgärdens påverkan på arterna

Ny möjlighet till ersättning när pågående verksamhet inte längre kan bedrivas

Anpassar verksamhet/åtgärd så att fridlysningsregler kan följas. Fridlysningsregler preciserar allmän hänsyn.

vardagslandskap

Allmän hänsyn och val av metod som tar hänsyn till arterna

Känslig art, klarar inte verksamhet, oavsett metod

Biotopskyddsområde till skydd för arter

Skydda fridlysta arter
Minst 5 ha
Inkludera den skyddszon och utvecklingsmark som behövs för att livsmiljön ska bibehålla sin ekologiska funktion för de fridlysta arter som området avser att bevara

Artskyddsutredningens betänkande SOU 2021:51

Skydd av arter - vårt gemensamma ansvar

Frihet under ansvar

Kunskap om egna verksamhetens/åtgärdens påverkan på arterna

Anpassar verksamhet/åtgärd så att fridlysningsregler kan följas.
Fridlysningsregler preciserar allmän hänsyn.

vardagslandskap

Svårt att avgöra om metoder ligger inom ramen för allmän hänsyn eller är orimliga

Naturvårdsavtal

Allmän hänsyn och val av metod som tar hänsyn till arterna

Känslig art, klarar inte verksamhet, oavsett metod

Biotopskyddsområde till skydd för arter

tskyddsutredningens betänkande SOU 2021:51

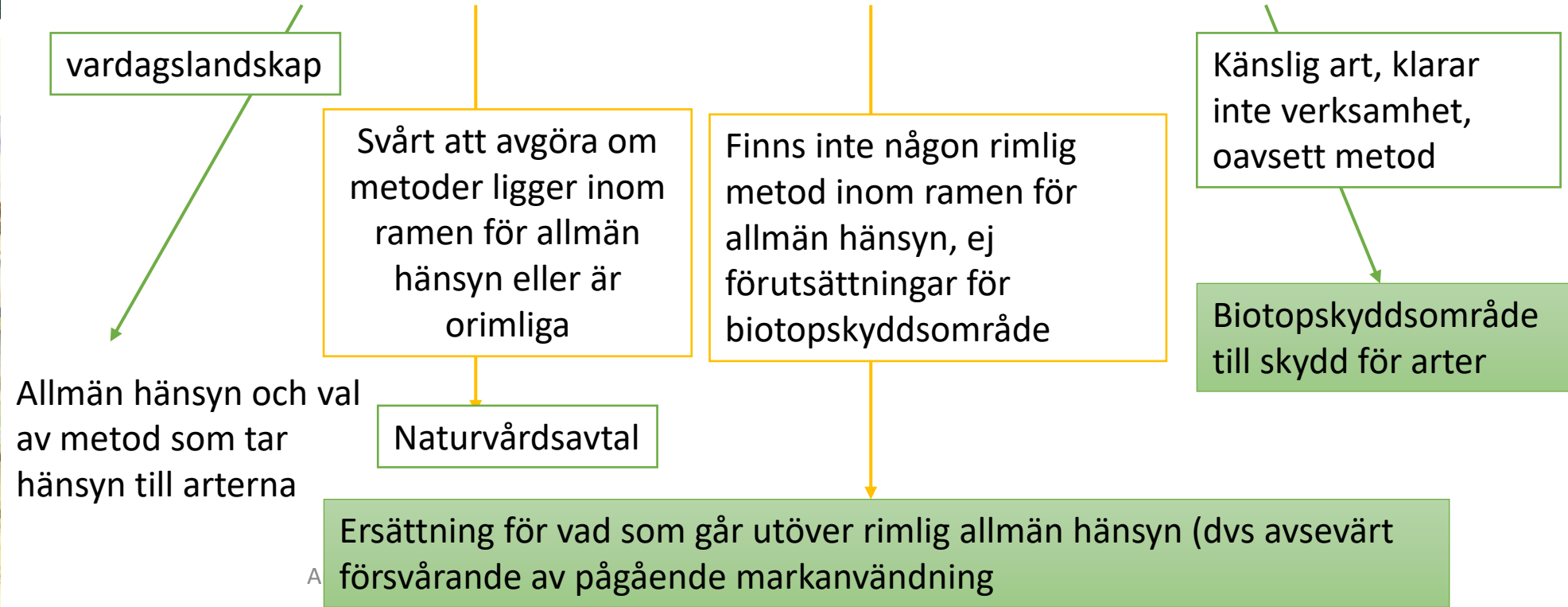
Skydd av arter - vår gemensamma ansvar

Frihet under ansvar

Kunskap om egna verksamhetens/åtgärdens påverkan på arterna

Anpassar verksamhet/åtgärd så att fridlysningsregler kan följas.
Fridlysningsregler preciserar allmän hänsyn.

tskyddsutredningens betänkande SOU 2021:51

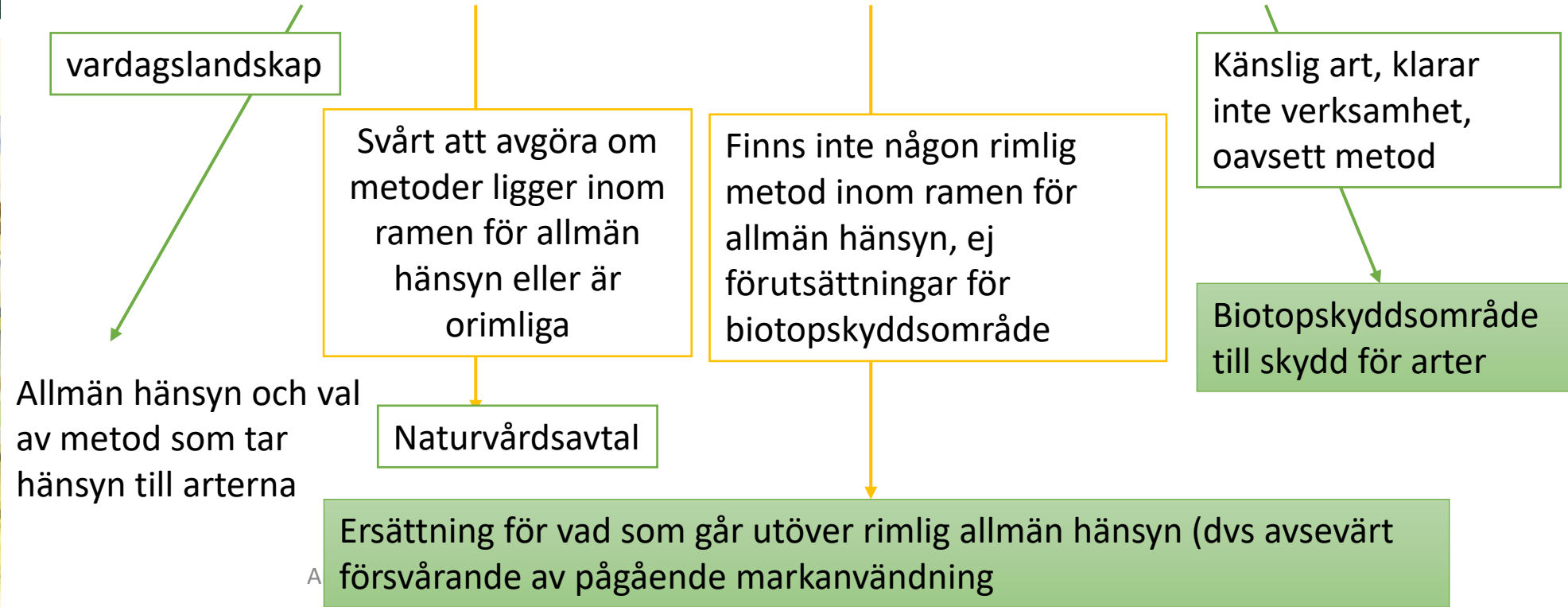
Skydd av arter - vår gemensamma ansvar

Frihet under ansvar

Kunskap om egna verksamhetens/åtgärdens påverkan på arterna

Anpassar verksamhet/åtgärd så att fridlysningsregler kan följas.
Fridlysningsregler preciserar allmän hänsyn.

Artskyddsutredningens betänkande SOU 2021:51

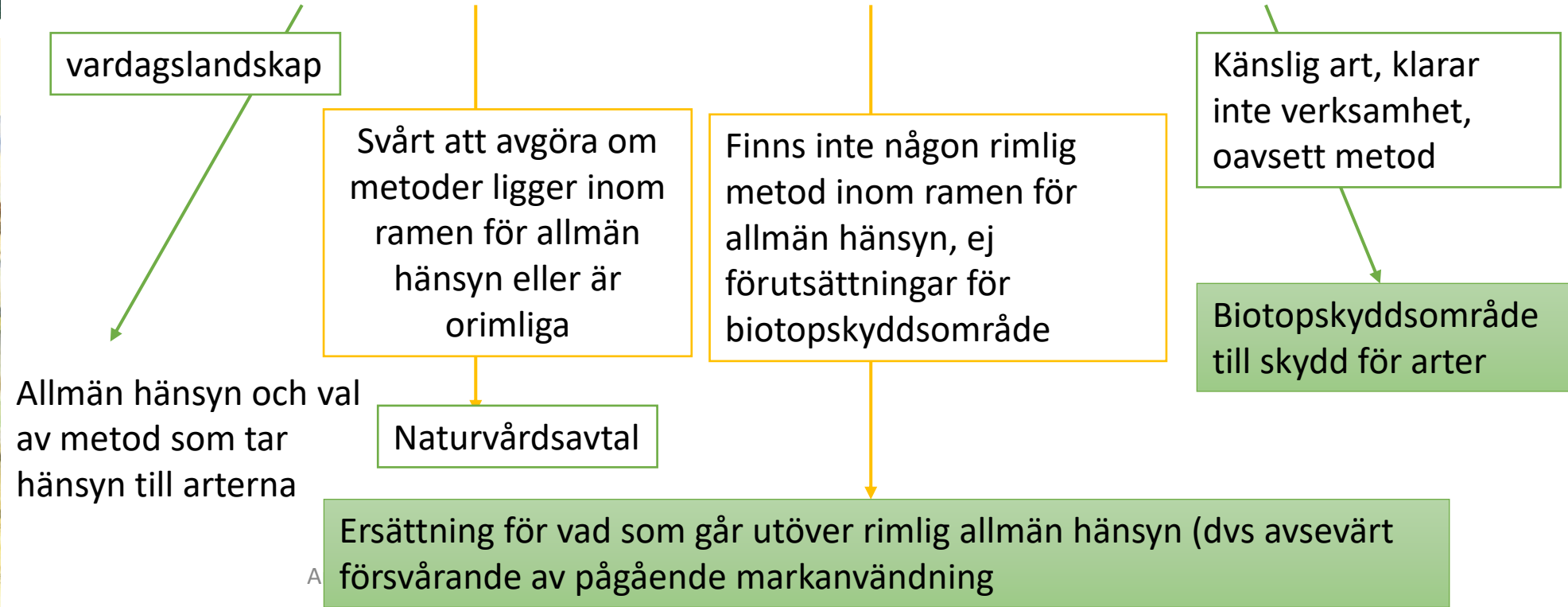
Skydd av arter - vår gemensamma ansvar

Frihet under ansvar

Kunskap om egna verksamhetens/åtgärdens påverkan på arterna

Anpassar verksamhet/åtgärd så att fridlysningsregler kan följas.
Fridlysningsregler preciserar allmän hänsyn.

Rättssäkerhet

Allmän proportionalitetsavvägning i 8 kap. MB

I samband med ersättningstalan mot staten ska det allmänna som huvudregel ersätta fastighetsägaren eller innehavaren av särskild rätt för rättegångskostnader.

Tydliggöra miljöorganisationers klagorätt i 16:13 MB

Rättssäkerhet

Allmän proportionalitetsavvägning i 8 kap. MB

I samband med ersättningstalan mot staten ska det allmänna som huvudregel ersätta fastighetsägaren eller innehavaren av särskild rätt för rättegångskostnader.

Tydliggöra miljöorganisationers klagorätt i 16:13 MB

Rättssäkerhet

Allmän proportionalitetsavvägning i 8 kap. MB

I samband med ersättningstalan mot staten ska det allmänna som huvudregel ersätta fastighetsägaren eller innehavaren av särskild rätt för rättegångskostnader.

Tydliggöra miljöorganisationers klagorätt i 16:13 MB

Tack!

